

Anders Adells

SLÄKTFÖRENING

MEDLEMMSBLAD

Nr 58 Dec 2000

Anders Adells släktförening

Medlemsblad nr 58, december 2000

Några släktnotiser

Födde

Per Lars-Eric Broing D VI 5 c – 2 2000-05-07 i Värnamo

Föräldrar: Inga-Lena (Adell) och Per Broing

Nils Axel Duveborn D VI 5 b – 2 i Malmö 2000-10-13

Föräldrar: Anna.Britt Adell och Jonas Duveborn

Födelsedagar

6 feb Göran Wendelhof 60 år

25 feb Willy Nordfeldt 70 år

18 april Jonny Ringkvist 50 år

12 juli Britt-Marie Davidsson

4 aug Inga Wendelhof 60 år

8 sept Ann-Sofi Ringkvist 60 år

6 okt Urban Hörberg 60 år

7 nov Ulla Ahlberg 75 år

Adressändringar

Anna-Britt Adell, Östra Förstadsgatan 15, 211 31 Malmö, Tel 040-97 89 18

Peter Adell, Granitvägen 55, 591 53 Motala, Tel 0141- 23 39 33

Stefan Adell D III 1 d ny tel 0142-34302

Karl-Gustav Hellström, Överstad Västergård, 590 62 Linghem, Tel 013-763 93

Eveline och Kaare Nystrand, Parkvägen 8 B, 590 18 Mantorp, Tel 0142-21722

Mobil 073-963 49 85

Anette Nystrand och Björn Svensson, Ekholmsvägen 59, 589 29 Linköping

Tel 013-21 32 75

Erik Ringqvist, D III 8 a – 1, Hjalmsätersgat 10 C, 582 17 Linköping

Tel 013-13 77 55

För E-post se bifogad förteckning

Anders Adells släktförening

Ordf Ann-Sofi Ringkvist Bygdegatan 236, 583 31 Linköping 013 21 32 36

V ordf Anette Nystrand Boställsgatan 57, 583 31 Linköping 013 21 32 75

Kassör Stefan Adell Lindesbergsgat 5, 582 53 Linköping 013/12 83 49

Föreningen har postgirokonto 23 02 38-8, Anders Adells släktförening

Redaktör Öved Adell Höjdenvägen 5, 688 91 Storfors 0550/70023

En vädjan från redaktören: Skicka bidrag till medlemsbladet.

Släktmöte för A. Adells Släktförening anno 2000.

Några minnesbilder av Kerstin Adell Tardy

Natten i Markaryd hade varit bra, både i bilen och i tältet. Campingen var verkligen perfekt med fräscht och välutrustat kök, bänkar och bord under tak och relativt torrt på backen, men nu satt vi i bilen igen och hade bara så där en 25 mil kvar av den 220 mil långa resan från Le Moulin de Bobigneux, vårt sommarvist 6 mil sydväst om Lyon, till Linköping där det Adellska släktmötet 2000 skulle hållas. Lugnet i den minutiöst packade bilen hade lagt sig; böcker framför ögonen eller freestylelurar över öronen.

På långt avstånd la Georges märke till en blå VW Sharon. Den såg så bekant ut, tyckte han och gasade på lite, registreringsnumret såg också bekant ut. Var det möjligt? Ja, de borde ju vara på väg åt samma håll. Alla väcktes ur sina böcker när jag sa:

- Vi har nog Mellby-gänget framför oss.

För en gång skull så lät det: "Kör lite fortare pappa" och "Gasa då! Du kan väl köra om!" och efter en bra stund hade de, Adellarna från Mellby, fått upp ögonen för oss, så det blev stopp vid vägkanten, många kramar och barnbyte i bilarna och så småningom en rast vid Brahehus, med vidunderlig utsikt över Vättern, men sedan bar det av vidare till Vidingsjö, där kusin Gunnar Adell med familj bor i en villa på Nödmyntsgatan, där vi hade fått löfte att 'våldgästa'. Ännu ett kärt återseende.

Dagen därpå var det dags att åka in till Linköping, till Gamla Domprostgården. På parkeringsplatsen träffar vi de första släktingarna och jag slås som vanligt av likheten mellan kusinerna och deras fäder och farbröder. Vi gör sällskap ner till det pampiga huset, inne i centrala Linköping. Det ligger under höga lövträd, inbäddat i grönska; en oas i den lilla storstaden.

Inne i de vackra rummen är många släktingar samlade och jag hälsar och försöker febrilt komma ihåg namn, men det lyckas inget vidare. Ansiktena är dock välkända. Ann-Sofi, föreningens ordförande, hälsar välkommen, berättar lite om programmet för dagen, men släpper snart iväg oss ut i köket för att vi ska kunna ta för oss lunch.

Vilket jobb köksgänget lagt ner! Det smakar mycket gott, det är rikligt och vid borden samtalar det om väder och vind, berättas om vad som hänt sen sist eller knyts de första banden till nya bekantskaper. Barnen är snart klara och försvinner ut på gräsmattan, medan de vuxna går en vända till ut i köket. Till slut är alla mätta och nöjda och vi samlas kring Lennart Ahlberg, som är brandman och som berättar bakgrunden till det nya biblioteket. För fyra -fem år sedan var branden i Linköpings bibliotek en förstasidesnyhet. Ingen människa kom till skada trots att det fanns många människor i huset när branden började. Efter en intressant beskrivning av händelseförloppet och funderingarna efter branden, både kring orsaken och kampen för ett nytt bibliotek, vandrar vi ner till det nya Stifts- och landsbiblioteket. En stund står vi och tittar in i det luftiga och fint färgsatta rummet, där bokhyllorna har många meter luft över sig och ett heltäckande sprinklersystem skyddar de nya böckerna mot eld.

Vi delas upp i två grupper och börjar rundvandringen med kunniga guider. Det är spännande att se hur arkitekten löst uppgiften att integrera det som var kvar av det gamla biblioteket och att se hur ute och inne blir delar i varandra med hjälp av de höga fönstren.

Hjärtat för äldre, är ett runt litet rum med böcker som har med släktforskning att göra, som man dessutom kan komma upp ovanpå och därifrån se ut över havet av

bokhyllor. Där inne finns skrifter av medlemmar ur A. Adells släktförening, där finns släkttidningen, men det finns säkert flera skrifter och brev som borde finnas med där! Hjärtat för barnen, är ett runt inbjudande läs- och sagorum. Jag tror det var blått. Bekväma stolar, bord och läslampor inbjuder till läsning, Byggnad och inredning förmedlar koncentration, stillhet och ro. Fritt från stress, kändes det som.

Forskarrum, datorarbetsplatser, en yta för uppläsning och diskussion, en vacker hörsal, ett tidningsrum också med utsikt över biblioteksrummet och slutligen ett trevligt fik. Vad mer kan man önska sig av ett bibliotek?

Jo, ett kuriosakabinett så klart! Jordglober och himlaglober; märkliga souvenirer från främmande land mm. Våra guider var duktiga och det ända de sörjde lite över var att staden inte hade råd att ha öppet tillräckligt, enligt deras mening.

Efter den rundturen vandrar vi åter till Gamla Domprostgården och dricker kaffe och pratar. Anna-Gerda och Lars tar fram sina fina pärmar över släktens olika grenar och det är inte utan att det blir intressant när man schematiskt kan göra klart för sig hur man är släkt med den ene eller den andre.

Småningom blir det dags för Allmänt släktmöte och vi vuxna samlas inne i salongen, medan barnen är ute på stan och ute i trädgården och spelar boll. Snabbt väljs ordförande och sekreterare, dagordningen är ganska lång, men smidigt redovisas verksamhetsberättelse och revisionsberättelse. Så blir det lite diskussion kring årsavgiftens storlek och var nästa släktmöte ska hållas. Göran Wendelhof informerar om hemsidan och säkert är det fler än jag som besökt den efter hemkomsten. Likaså diskuteras släkträdets utformning och visst skulle det vara roligt att se de olika grenarna av slakten på en fin plansch, men frågan är om det kan gå att få in all information på en plansch eller om det behövs en för varje gren.

Så kommer vi till frågan om val till styrelsen och Gunnar i valberedningen föreslår mest omval, så det är snabbt avklarat. Det Allmänna släktmötet avslutas med att vi sjunger Östgötasången.

Kvällsmaten smakar gott och vi fortsätter att prata kring borden. Det är bra med ett forum där man träffar människor som man troligtvis inte skulle träffa annars.

Människor som lever i andra sfärer än man själv och som kan dela med sig av sina liv. Det är inte så självklart att man mitt i livet kommer i kontakt med människor i andra åldrar, med andra intressen, andra yrken och andra vanor men som man ändå på något märkligt vis känner gemenskap med, trots att man bara är släkt på mer eller mindre långt håll.

Ett stort tack till alla de personer som lägger mycket tid på att göra dessa träffar möjliga och som dessutom är fenomenala på att göra dem så trevliga och välplanerade. Ingen nämnd, ingen glömd! TACK!

Slakten lyssnar på Lennart Ahlström

**Utdrag ur protokoll från Allmänt släktmöte med Anders Adells släktförening
den 5 augusti 2000 kl 17.30 i Gamla domprostgården i Linköping.**

- §8 Verksamhetsber. Ordföranden Anna-Sofi Ringkvist uppläser styrelsens verksamhetsberättelse för tiden 1998 08 08 till 2000 08 05. Släktmötet godkänner den att läggas till handlingarna.
- §9 Ekonomi Kassör Stefan Adell redogör för föreningens ekonomiska ställning. 1999 12 31 fanns på postgiro 5.845,99 kr och på bankböcker 2.392,44 kr och 4.772,77 kr d v s sammanlagt 13.011,42 kr. Gulli Adell läser upp revisionsberättelserna för 1998 och 1999. Släktmötet godkänner dessa att läggas till handlingarna.
- §10 Ansvarsfrihet Släktmötet beviljar kassören och styrelsen ansvarsfrihet för 1998 och 1999.
- §11 Motioner Inga motioner föreligger.
- §12 Medlemsavgift Släktmötet beslutar godkänna kassörens och styrelsens förslag om att höja årsavgifterna fram till nästa släktmöte år 2002 till för enskild medlem 50 kr och par 75 kr.
- §13 Nästa släktmöte Släktmötet beslutar att nästa släktmöte skall äga rum första helgen i augusti år 2002. Styrelsen får i uppdrag att i första hand undersöka möjligheten att förlägga släktmötet till Skåne.
- §14 Internetadress Göran Wendelhof informerar om släktföreningens nya internetadress: <http://medlem.tripodnet.nu/adellska>
- §15 Släktträd Han meddelar också att släktföreningens hemsida uppdaterats. Det har framförts en fråga om ett släktträd skulle kunna utformas. Ett släktträd 50x70 cm skulle betinga ett pris av 50 kr vid en upplaga på 50-60 ex. Styrelsen fick mandat att utreda frågan.
- §16 Val av ordf. Släktmötet omväljer Ann-Sofi Ringkvist till ordförande fram till nästa släktmöte år 2002.
- §17 Val av styrelseledamöter Släktmötet beslutar omval av Essie Adell, Johan Adell, Niklas Adell, Stefan Adell, Öved Adell, Lennart Ahlberg, Claes Jonson, Anette Nystrand, Christina Thornesköld och Göran Wendelhof.
- §18 Val av styrelseersättare Släktmötet beslutar omval av Mattias Adell, Lotta Jonson och Rune Kyllénbäck som styrelseersättare fram till nästa släktmöte.
- §19 Val av revisorer Släktmötet beslutar omval av Gulli Adell och Inga Jonson som revisorer fram till nästa släktmöte.
- §21 Val av ledamöter till valberedning Släktmötet beslutar omval av Christina Jonson, Gunnar Adell och Marie Adell som ledamöter i valberedningen fram till nästa släktmöte.
- §22 Avslutning Ordföranden Ann-Sofi Ringkvist förklarar sammanträdet avslutat. Tack utväxlas vid olika tillfällen under släktmötet.

Dag två av släktmötet – Västra Harg

Nu är det de sista skälvande timmarna av en fyra veckors härlig semester med mycket vila och åtminstone hyggligt väder. Känner av lite "börja jobbet igen"- ångest, men det brukar gå över bara man kommer igång. Anna (Mattias och Evas yngsta) och jag har varit ute hos Arthur i Saltsjöbaden idag och tittat på hans kattungar, som föddes alldeles innan släktmötet, nu är de en vecka gamla. Arthur hade filmat med sin fantastiska digitala kamera så vi fick också se film från släktmötet. Kan det vara så man ska lära sig vad alla heter och hur vi är släkt?! Det är inte så lätt att hålla reda på alla, särskilt när det var länge sedan sist. För min del brukar släktmötena kollidera med hydrologiska konferenser. De är vart annat år och samma helg, dock inte i år. Har alltså missat ganska många släkträffar. Detta medförde att jag var ganska yr av alla släktingar till att börja med. Eller så kanske man kunde börja mötet med en presentationsrund. Tror dock mycket på Anna-Gerdas och Lars släkträd som börjar ta form, det blir ett bra hjälpmedel för förvirrade.

Till mitt ärende:

Har fått i uppdrag av Pappa Öved att skriva något om dag två på släktmötet.

Efter en skön natts sömn hos Gunnar och Eva i Linköping skulle släktmötet återsamlas i Västra Harg.

Där skulle vi fira högmässa. I Värsta Hargs kyrka var Anders Adell var kantor och vaccinatör. Anders blev dessutom lärare. 1842 lagstadgades det att alla församlingar skulle sörja för barnens undervisning. 1843 blev Anders den första läraren i Västra Harg.

Vi var något färre än dagen före men kanske ett 30-tal ändå. Det var riktigt fint väder. Många hade sina fina folkdräkter. Bo predikade. Det var dop. Barnet som döptes, en Johan från trakten, tycktes njuta av att få uppmärksamhet och det skrik vi väntade på kom inte.

Efter gudstjänsten for vi i kolonn till Åsen. Det är det torp där Hedvig Dahlman föddes och bodde i två år. När Hedvig var två år fick pappan ekonomiska problem varvid gården fick säljas och familjen flyttade till en gård ett par km bort. De nuvarande ägarna visste inte om att vi skulle komma. De verkade trots det inte särskilt chockade över invasionen. De var intresserade av att höra om gårdens historia och de berättade själva om sin sommarstuga som de haft i 50 år. Vi fick till och med gå in och titta. Halva huset hade brunnit och var inte i ursprungligt skick men i den andra halvan var det varsamt renoverat och moderniserat. Golvbräderna i kammaren var original och enorma! Torpet låg vackert alldeles i skogskanten, det var bara en sjö som fattades så hade det varit ett perfekt läge.

Karavanen for sedan till församlingshemmet där det skulle bli kyrkkaffe tillika Öveds 75-års kaffe.

Föreningen, genom ordförande Ann-Sofi, uppvtade Öved med en fin bok om Östergötland. Vi hurrade och sjöng för honom. Vi satt ganska länge och pratade i församlingshemmet. Öved avslutade med att göra en uppskattad presentation av ett kollage av foton och teckningar från familjens tid i Söderköping, 1938-1959. Bilderna hade han hittat i mamma Malins gömmor. När Öved inte mindes rätt så hjälpe broder Lars till och rättade.

På eftermiddagen skildes vi åt och for åt olika håll med minnet av ett trevligt och fint organiserat släktmöte, detta sekels första.

Birgitta

Släktföreningen utanför Åsens gård

Anders Adell och Hedvig Dahlman-Adell

Utdrag ur och kommentarer till "Välkommen till möte med Nilsöner, Adellare och Jonsöner den 6 augusti 1967 i Västra Harg" och ur släktmedlemsbladen 1 – 9 och Släkternas bok.

Anders Larsson-Adell föddes i januari 1816 i Rappestad (nära E 4-an och Vikingstad) Han tog Kantors- och Vaccinatörsexamen 1837 och blev vald till organist och kantor 1838 i Västra Harg. Där var han verksam till 1892, dvs i 54 år. Nu citerar jag ur "Ett lärarhem" från "Välkommen" och ytterst från Ö.C. juli 1942 av min far Arthur Adell.

En 12 april 1840 stod ett bröllop i sockenstugan utanför Västra Hargs kyrka. Sockenens unge kantor, sedan två år anställd i Kyrkans tjänst att traktera hennes nya orgel, Anders Adell, förenades då i äkta förbund med Hedvig Dahlman, en dotter av socknen, född uppe på Åsen vars mangårdsbyggnad och härbre (numera på hembygdsmuséet i Mjölby) ännu bära vittnesbörd om hennes moders släkt, som bott där sedan drygt ett hundra år. Släkten hette Kyllenbeck. När brudparet efter ortens sedvänja hyllats i sockenstugan följdes man åt till det nya hemmet i Klockaregården, Betlehem kallas den alltfört. - - - - I Betlehem hade många klockare levat före min farfar och där sett barn födas och fostras. Men det hem som grundades i den tidiga våren 1840 blev denna församlings första lärarhem. Ty när frågan väcktes om ordnande av regelbunden skolgång för alla församlingens barn här valdes församlingens klockare till lärare. Det länder denna församling till all heder att den utan dröjsmål eller utan att utnyttja den medgivna väntetiden av fem år, inrättade skolor redan den 1 maj 1843. Från den stunden intill nu har alltid någon av Anders Adells släkt tjänat den svenska folkskolan. Någon särskild utbildning utöver den skolgång han själv tagit del i och utöver den organist-examen han avlagt i Linköping hade den nyvalde ej skaffat sig. Men vad som brast i utbildning och formell kompetens ersattes av naturlig pedagogisk begåvning och av hängivet intresse för uppgiften. - - - - Under 28 år intill 1871 var min farfar lärare i V Harg, - - - -

Vi ska nu ägna oss åt Hedvig (Hedda) Dahlman. Hon föddes alltså på Åsens gård den 7 juni 1817. Hennes föräldrar var Nils Dahlman och Beata Kyllenbeck. Släkten Kyllenbeck dog ut med Beatas generation. Men namnet togs upp av Sven (Svensson) och Nanna Kyllenbeck och finns ju representerat i släktföreningen. När föreningens vapen kom till kröntes det med en hjälmprydnad från det Kyllenbeckska sigillet. Hedvig Dahlman flyttade 1819 med sina föräldrar till Stämman gård i V Harg. Hedvigs far dog 1826 och 1832 sålde hustrun Stämman och flyttade därifrån. Hedvig flyttade till systemen Eva Margareta (E i släktmatrikeln) i Ramsmåla, Torpa. Eva Margareta var gift med Carl Adam Jonsson. (Eva Margareta och Carl Adam hade försonen Knut Alfred som gifte sig med Hedvigs dotter Hedvig d y). Från Torpa flyttade Hedvig till Gräskulla, Östra Tollsta 1833 till den äldre systemen Brita Lisa (Elise) (B i matrikeln) gift Didriksson. 1836 flyttade Hedvig från Östra Tollstad till Västra Harg där hon arbetade som hushållerska i Borg – och blev bekant med Anders Adell. De gifte sig enligt Landsarkivet i Vadstena redan den 12 mars.

I Betlehem födde hon fem barn, Aurora : Nilssönernas upphov, Albertina som dog 6 år gammal, Gustav som dog som gymnasist i Linköping 17 år gammal, Axel : Adellarnas upphov och Hedvig d y : Jonsönernas upphov. År 1868 förvärvade Anders Adell Stensängs gård i V Harg och familjen flyttade dit. Då Anders slutade sin tjänst som kantor flyttade de två till Linköping 1892. När Anders dog 1894 flyttade Hedvig till sin dotterdotter Alida Nilsson i Öjebro där hon dog 1897, 80 år gammal.

Arthur berättar i sin artikel om lärarhemmet i V Harg om intresset för trädgården. En stark känsla för allt växande hör rimligtvis samman med en uppfostrares rätta karaktär. Den känslan tog sig uttryck också hos lärarfamiljen i Betlehem, icke minst hos hustrun, och fick ett vackert uttryck i trädgården som anlades kring Stensäng, den lilla gården som familjen ägde och bebodde mellan 1868 –1892. Samma intresse uppammades hos barnen för blommorna och träden.

PASSIONSSPELEN I OBERAMMERGAU.

Under det trettioåriga kriget, på 1630- talet, härjade svenskarna i Sydtyskland och ända in i Tyrolen. Med kriget kom pesten, en allvarlig sjukdom med dödlig utgång, till bl.a. Oberammergau. Byrådet beslöt att ge ett löfte till Gud att uppföra ett passion spel vart tionde år för att man skulle slippa pesten. Därför spelar man idag.

Först några ord om den utomordentligt fint fungerande organisationen i Oberammergau. Till varje spel- 4 gånger i veckan - kommer cirka 5.000 åskadare. Från det vi anlät fungerade allt perfekt : buss till spelplatsen- ingen rusning till sittplatserna- buss till lunch. o.s.v.

Spelet handlar om Jesu Kristi lidande och död och är ett sammandrag av allt det som står i evangelierna, det vi tidigare läste i fastan : ” Vår Herres Jesu Kristi lidandes historia”.

Det börjar med att skildra hur Jesus driver ut köpmännen i templet, en kraftfull Jesus som med våld välter köpmännens bord, duvorna flyger. Fåren och lammen bölar och köpmännen och prästerna protesterar högljutt. Så skildras det mesta inom passionshistorien , nattvarden , Judas förräderi, en verklig gripande scen som så småningom slutar med att han hänger sig , Petri förnekelse, hans samvetskval och ånger över att ha förnekat sin Herre; rättegången mot Jesus, förhören inför Stora Rådet Herodes Pilatus; gisslingen en mycket otäck och realistisk scen där bödlarna liknades vid nazisoldater! och så korsfästelsen(minst 25 minuter hängde den som spelade Jesus på korset). Spelet slutar som sig bör med uppståndelsen.

Varje akt (11 akter) föregås av en ” frusen bild” där motiven är hämtad ur det Gamla Testamentet och ” förebådar” vad som skall hända Herren Jesus. En av de stora upplevelserna.

Spelet varade fem timmar men var en upplevelse utan like. Det förkunnade starkt att det var för oss , som Herren Jesus fick lida allt detta, att vi alla har skuld till det genom vår synd, vårt brott mot Gud. Dramatiskt visar det på att vi var med och förrådade Honom, vi var med i Stora Rådet och dömde honom, vi var med i gisslingen och korsfästelsen, men också i Maria Magdalenas lovprisning i slutet:” *Jag har sett Herren! Jag har hört hans röst! Jag vet att min Frälsare lever.*

Inger och Bo Adell .

Bo Adell fyllde 70 år i höstas och överraskades då av ett nummer av Nya Karbidlampan med många gratulationer från vänner från olika tider och platser. Släktföreningen lyckönskade på sedvanligt sätt – och instämde på så sätt i vad som skrevs i Nya Karbidlampan.

Nya Karbidlampan
Nr 41
13/9 2000

tillägnad

Bo Adell

på 70-årsdagen

Skrotmusik i domkyrkan

GÖTEBORGS STIFT • Tomelilla gosskör gästar domkyrkan 14 juni med en vesper i musik kallad "Bygga broar genom tid med musik."

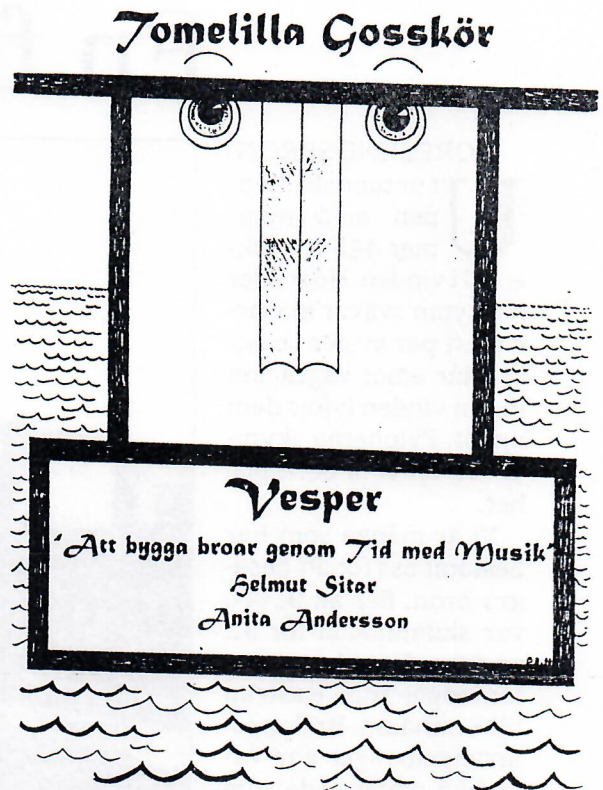
De har hämtat material som blivit över när Öresundsbron byggdes. Gamla oljefat, arme-

ringsjärn, sågklingor, överblivna rörstumpar, byggnadsställningar och tvättmaskiner har svtetsats samman till en bro som går att spela på.

Kören består av 35 män i åldrarna från tio år och uppåt. Körens ledare, Anita Andersson, är kyrkomusiker i Tomelilla-Dalby församling.

Barbro och jag for till Rättvik och var med då Tomelilla gosskör framförde sin mycket fascinerande version av en gregoriansk vesper med "skrotmusik". Det var givet att vi for eftersom hela familjen Knight /D VI 5 a/ var representerad vid föreställningen, herrarna var med och sjöng, damerna hade hand om körkläder och biljettförsäljning. Jag är övertygad om att "farfar Arthur" /D VI/ skulle ha varit lika tilltalad och imponerad av vespern som Barbro och jag var.

Öved /D VI 4/

Rättviks Kyrka
fred. 16 juni kl. 18.00
2000

VESPER

1. Procession
Antifon	Upphöjd till evig ära
2. Inledning	Kyrie (6-faldigt)
3. Sekvens	Victimae paschali laudes
4. Psaltarpsalm 110
Antifon	Uppstånden från de döda
5. Responsorium	Detta är den dag som Herren har gjort
6. Hymn	Du glädjens ljus
7. Maria Antifon	Salve Regina
8. Antifon
Magnificat	Lova Herren i himlen
Min själ prisar Herrens storhet
9. Hymn	O Kriste, du som ljuset är
10. Recession
Antifon	Upphöjd till evig ära

Svenska kyrkans rikskollekt augusti 1997 tilldelades Svenska kyrkans Unga, Svenska kyrkans Kulturråd och SKS för att genomföra en utbildningsinsats med temat UNG - MEDIA - VÅLD, projektet kallas VINTERGATAN. Unga människor ska uppmuntras till att uttrycka tankar och bygga kulturella broar.

Inbjudan skickades ut till 800 lokalförsamlingar i Sverige och Tomelilla Gosskör's projekt var en av de sju som valdes ut. TOMELILLA GOSSKÖR startades 1992 och är en amatörskör bestående av åtta sånggrupper från femårsåldern och uppåt. Fem av verksamhetsgrupperna har under hösten 1999 och våren 2000 arbetat med detta projekt, som vi kallar "Att bygga broar genom TID med MUSIK".

Utgångspunkten har varit en av kyrkans dagliga böner alltsedan fornkristen tid, VESPERN (aftonstjärnan). Vespern var en av de större bönestunderna i Tidegården, och de hölls vid solens nedgång kl. 18.00.

Vår Vesper innehåller 9 gregorianska sånger, den äldsta redan från 200-talet. Denna gamla form och musik sammanfogas med nutidens modernaste "street music" - modern rytmisk musik, där man använder sig av okonventionella instrument. Vi har själva byggt ett stort instrument, bestående av fälgar, ställningar, oljefat, armeringsjärn, m.m. - mycket av materialet är hämtat från Öresundsbrobygget.

En frihetsbro

ÖRESUNDSBRON.

Utur tunneln. Lappen med nummer 44542 rycker till i vinden. Högt över havsytan svävar måsarerna. Ett par av dem nästan slår emot vägräcket innan vinden lyfter dem uppåt. Pylonerna skymtar en halvmil bort. Frihet.

Vi är många som har bestämt oss för att besegra bron, fler än 92 000 var slutanmälda för att springa det halva maratonloppet från Kastrup till Limhamn. Broloppsarrangemanget har varit lika omfattande som lyckat. Logistiken onekligen fantastisk. Men vad är det som drivit så många till att vara med? Är det kanske känslan av makt? Att få stå i målfällan och efter att ha lagt motståndaren på rygg stolt kunna slå sig för bröstet? "Jag gjorde det!" Säkert. Tänk att kunna betvinga både naturen och det av människor byggda på en gång. Vad betyder sluttider i ett sådant sammanhang? Det är känslan som räknas.

Det påstås att Öresundsbron är ful, att den är stabbig och liknar en järnvägsbro från 1930-talet. Det är möjligt. För mig är den fin. Och det är inte bara för att jag har besegrat den.

Broar har symboliskt värde. Att bygga broar mellan folk är stort. Broar förenar och ökar förståelsen. Broar som Golden Gate i San Francisco är närmast religiöst dyrkade.

Broar är också synonymt med frihet. Möjligheten att till fots ha kunnat ta sig från danskt till

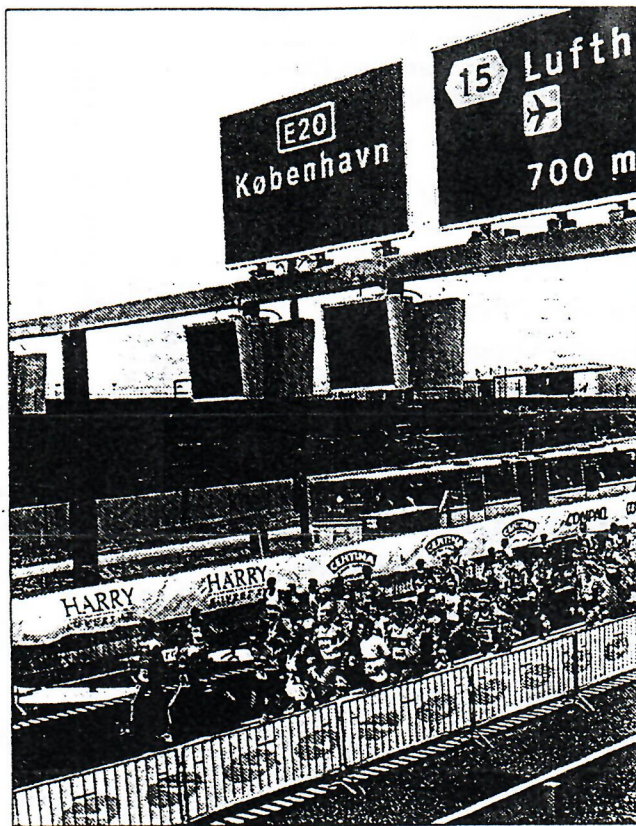

FOTO: KENT HULT

Gränser måste överbryggas.

svenskt territorium utan att ha behövt gå över isen, eller för den sakens skull ha varit ute i krigiskt ärende, gav en frihetskänsla. Att sedan broloparna, likt en gång Karl X:s soldater, hade mord i blick kan lämnas därhän.

Broar är militärstrategiskt viktiga. I krig är de bombmål. Genom att slå ut broar isoleras folk, försörjningsvägar bryts och handelsförbindelser försvåras.

Att bygga en bro är det omvända. Det är ett fredsarbete. Och den sanningen gäller även om bron löper mellan två vänligt sinnade länder.

Nu finns en förhoppning om att den färdigställda Öresundsförbindelsen inte bara blir en väg- och järnvägsbro. Låt den få en lika stor psykologisk som fysisk betydelse.

I slutet av mars 2001 skall Sverige slutligen gå in som fullvärdig medlem i Schengensamarbetet. Det är ett samarbete som egentligen inte skulle behövas, men som tvingats fram som en följd av att alla stater inom EU inte accepterar att gå lika snabbt fram när det gäller att förverkliga den fria rörligheten för människor inom unionen.

En union är ofullständig om dess medborgare inte kan röra sig fritt inom hela området. Naturligtvis skall fri rörlighet även gälla dem som kommer utifrån och som har rätt att uppehålla sig i en av medlemsstaterna. För att inte tala om rätten att ta arbete. Den som kan försörja sig skall inte hindras av

gränser. Sådana gränser måste överbryggas och där är Öresundsförbindelsens symbolvärde som störst.

Byråkratin såväl i Danmark som Sverige må vara både effektiv och rättvis. Men, naturligtvis, den är sig själv nock. Kan förbindelsen över Öresund bidra till att regler på ömse sidor om Sundet harmoniseras har den fyllt ett syfte viktigare än att bara tjäna som underlag för 134 000 löparer.

För övrigt:
Vem vill springa halvmaran på en bat?

Jonas Duveborn

En härlig jultradition. (Utdrag)

Jag blev kyrkoherde i Söderköping den 1 oktober 1977. När det började närma sig advent och jul det året, var det inte bara förberedelserna för alla de vanliga gudstjänsterna, som tog mitt, de övriga prästernas, kyrkokörernas, organisten Rune Holmqvists, kantor Maria Linuzons och kyrkvärdarnas intresse i anspråk. Det var något annat stort och traditionellt, som skulle ske, märkte jag. Hela Söderköping skulle sjunga in julen den fjärde söndagen i advent, som det året inföll den 18 december. Det skulle ske kl. 18.00. Det hördes på syster Elsa Rosenbergs viskande, ädla, skånska röst att detta var något alldeles extra. (Syster Elsa var då som under hela min kyrkoherdetid och flera år därefter den samordnande kyrkvärden i S:t Laurentii församling).

När dagen kom förstod jag plötsligt varför denna gudstjänst var något alldeles särskilt. I god tid hade Elsa mönstrat alla de övriga kyrkvärdarna så att de kunde ta emot och lotsa den stora skaran människor som strömmade till kyrkan rätt till goda platser och organiserat kollektupptagningen till Stockholms Stadsmission. Extra stolar från församlingshemmet - och jag tror en del från skolorna i staden - hade placerats ut av kyrkvaktmästare Hans Svensson och hans medhjälpare. Orkesterns instrument väntade framme i koret på orkesterföreningens amatörmusiker och några inlånade proffs från Norrköping. Rune, ivrig och spänd inför det kraftprov han nu skulle leda, och S:t Laurentii och Drothems kyrkokörer droppade in i kyrkan efter repetition och kaffe i församlingshemmet. Efter klockringningen spelade orkestern ett kortare konsertprogram. Maj och Margareta Stening sjöng "Herdarnas sång inför barnet Jesus" i duett, ett underbart romantiskt stycke tonsatt av Alice Tegnér. Kören sjöng och så kom det allra viktigaste: Församlingen deltog med starka röster i framförandet av alla de sköna advents- och julsalmerna. Den ackompanjerades inte bara av orgeln utan också av orkestern. Till detta kom så kyrkoherde Arthur Adells beledsagande text, som fogade ihop sångerna till en helhet på ett alldeles fantastiskt sätt. Jag tror att det var jag själv som läste orden det året, men minns inte säkert. Kören sjöng några av de vanliga advents- och julkoralerna och så var det avslutande andakt.

Jag förstod genast varför denna gudstjänst hade blivit så älskad av söderköpingsborna. Den var enkel, lättfattlig, fylld av andakt och fin musik och framför allt stora möjligheter för församlingen att delta intensivt i psalmsång och bön. Jag imponerades av Arthur Adells text. Den var genomtänkt och högtidligt välformulerad. Efter några år kände jag varje vändning i den, men jag tog ändå emot den på nytt och på nytt med samma glädje och förväntansfulla julstämning. Nog var och är julinsjungen i Söderköping något alldeles extra! Den var till och med så älskad att en del söderköpingsbor varje år upprörda fick vända om från kyrkan därför att de inte kom in. Det ändrade vi på 1988 då vi kom på att vi i stället för en gudstjänst kl. 18 lika gärna kunde ha två: en kl. 17 och den andra kl. 19.

Arthur Adell var kyrkoherde i Söderköping 1938-1959. Han hade ett levande intresse för sång och musik och fick sannerligen hela församlingen i S:t Laurentii kyrka att sjunga.

För att sången skulle bli mera fulltonig borde det vara ackompanjemang inte bara av kyrkorgeln utan även av andra instrument resonerade kyrkoherden. Sagt och gjort!

Arthur Adell behövde inte sträcka sig långt för att få den saken ordnad. Hans egen kyrkvärd fabrikör Ernst Stening, som ledde den då mycket kända steningska möbelfabriken i staden, var mycket musikalisk. Tillsammans med några av sina likaledes mycket musikaliska barn och några andra

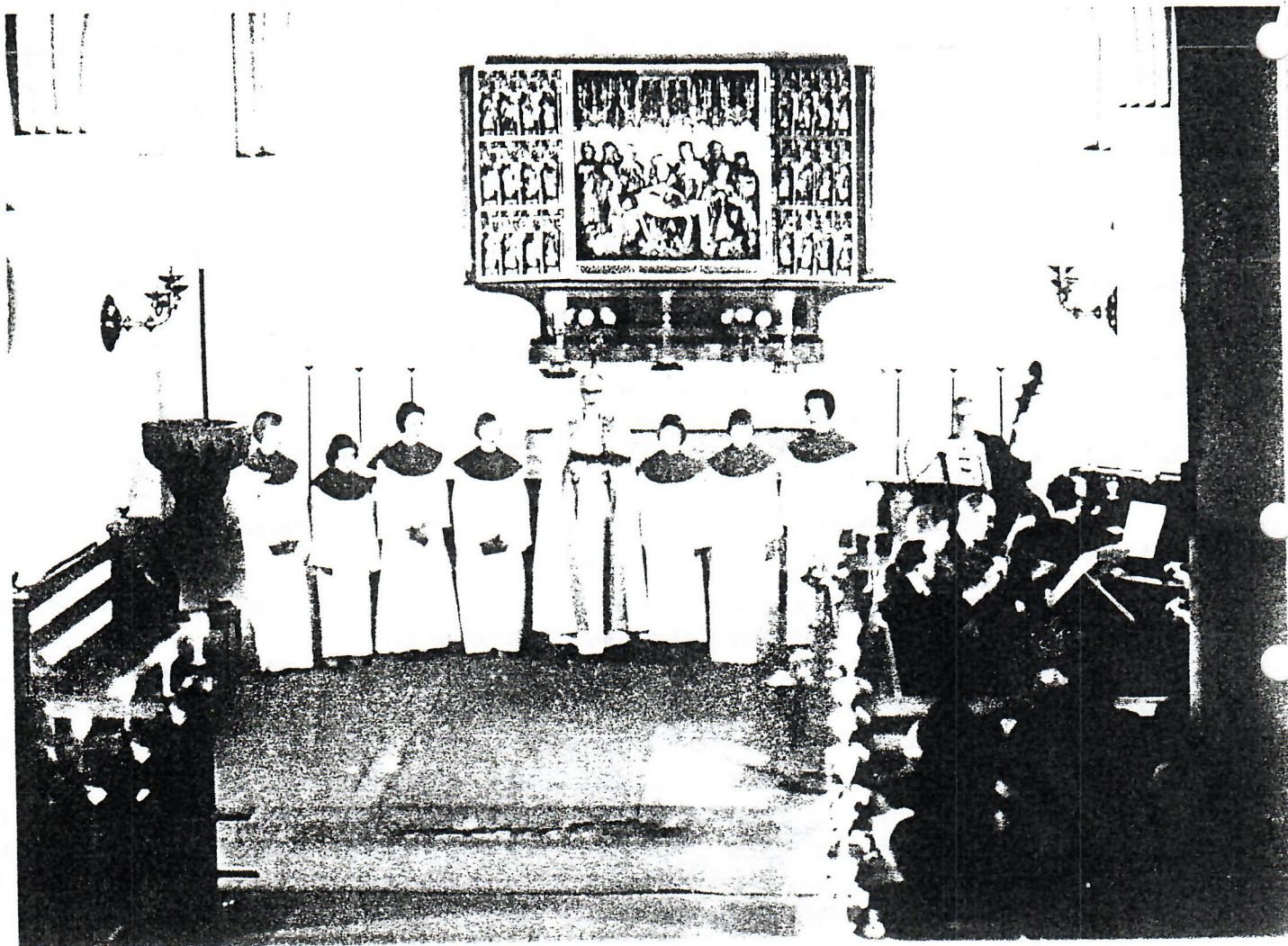
Bibelns ord måste även i detta sammanhang få tala. Genom en synnerligen väl funnen text av Adells egen hand sammanbands sångavsnitten till en helgjuten enhet. Texten står oförändrad kvar än i dag och har nyttjats av Adells efterträdare i tjänsten. Genom åren har folkskaror i alltmer tätande led strömmat till den vackra medeltidskyrkan, som är fylld till sista plats denna adventskväll. Folk från när och fjärran har kommit och kommer för att sjunga julsångerna. De har samtidigt bjudits och bjuds på instrumentalmusik, solo- duett- och körsång av lokala förmågor."

När började det då? Går man till församlingens kungörelseböcker finner man att 1947 är det första året man utannonserade att "juln skall sjungas in". Det skulle det året ske 3:e söndagen i advent den 14 december kl. 17. I gudstjänsten skulle enligt kungörelseboken det "Steningska kapellet" medverka med stråkmusik och kyrkoherde Adell hålla en kort predikan. Om hans beledsagande text var med redan det året vet vi inte, men det förefaller troligt.

Anmärkningsvärt är att kyrkokören inte medverkar i gudstjänsten. I stället understryks den samfälliga sången. Måhända hör det samman med den kris för kören, som inträffade i slutet av 1940-talet och varade till dess den nystartades som en gemensam kör för S:t Laurentii och Skönberga församlingar 1963. Denna nystart skedde på initiativ av kantor Lennart Ekholm. Ur den krisen kom tydligen initiativet till att satsa på en gudstjänst med församlingens sång i centrum, en sång som skulle stötts upp av instrumentalmusik, solosångsinsatser och kyrkoherde Adells sammanbindande text med anknytning både till den bibliska berättelsen omkring julens händelser men också till traditionellt svenskt julfirande

Det är min absoluta övertygelse att traditionen "att sjunga in julen" kommer att fortsätta. Jag tror att nya generationer av söderköpingsbor kommer att säga som så många har sagt till mig: "Det blir inte helg om jag inte fått sjunga in julen i S:t Laurentii kyrka!"

Pelle Kjellgren
f.d. kyrkoherde

**Man sjunger in julen i S:t Laurentie kyrka 1958.
Den traditionen har bibehållits till nu.**

Kära släktingar!
Jag vill sända en hälsning
till er alla inför den
stundande högtiden.
Hoppas ni alla får möjlighet
att glädjas, njuta och vila.
Julen kan kanske bli en viktig
paus i vardagen.

God Jul
och
Gott Nytt År
till er alla!

Ann. Sofi Ringkvist
ordf.

Adell finns också i Costa Brava i Spanien

Arthur, Barbro och jag, (D VI 4) var i Spanien c:a 6 mil norr om Barcelona en vecka i oktober i höstas i en turistort som heter Blanes och hade det skönt. En dag var vi ute och flanerade i stan och hittade ett apotek som hette Farmacia Adell. Vi gick förstås in och hörde efter om det var ägaren som hette Adell. Och det var det givetvis. Så vi kände oss som hemma.

Öved

Jag är envis! Du får en ny medlemsförteckning med detta nummer. Kontrollera den och komplettera den med E-mail adress t ex och skicka ändringarna till mig – Öved Adell, Höjdenvägen 5, 688 91 Storfors E-mail oved.adell@swipnet.se